

Odprte objave

Predstavitev v okviru izobraževanja podatkovnih strokovnjakov,
Ljubljana, 23. 9. 2024

mag. Miro Pušnik, CTK

Vsebina predstavitve

- Osnovni pojmi
- Odprta znanost – pravne podlage v Sloveniji in Evropskem raziskovalnem prostoru (ERA)
- Odprte objave - Obzorje Evropa in nacionalna zakonodaja
- Možne poti do odprtih objav
- Upravičeni stroški
- Konzorciji - zagotavljanje ugodnosti pri odprtem objavljanju
- Izpolnitev določil odprte dostopnosti v revijah izven preoblikovalnih pogodb
- Preverjanje ustreznosti revij za objavljanje v skladu z zahtevami financerjev
- Odprtodostopno založništvo in Open Research Europe (ORE)

Osnovni pojmi

- **Odprti dostop (Libre Open Access):** celotno besedilo publikacije je brezplačno dostopno na svetovnem spletu, na založnikovi spletni strani ali v repozitoriju. Avtorsko in sorodne pravice zadržijo avtorji ali njihove institucije, dovoljenje za uporabo članka je označeno z licencami, na primer Creative Commons (CC).
- **Prosti dostop (Free – Gratis Open Access):** omogočeno je brezplačno branje celotnih besedil, z avtorskimi pravicami in možnostmi uporabe upravlja založnik.
- **Hibridne revije** - hibridni model znanstvenega založništva: naročniške revije, v katerih so proti plačilu stroškov objave odprto dostopni le posamezni članki.
- **Odprtodostopne („zlate“) revije, platforme, monografije** - odprtodostopno založništvo: odprtodostopne so VSE objave, pogosto proti plačilu stroškov objave.
- **Diamantna revija:** odprtodostopna revija, stroški objave ne bremenijo avtorja ali njegove institucije.
- **Version of Record (VoR):** izvirna, objavljena različica znanstvene publikacije v reviji.
- **Author accepted manuscript (AAM):** končna, recenzirana različica rokopisa, sprejeta v objavo.
- **Article processing charge (APC):** strošek objave članka v odprtem dostopu, običajno bremeni dopisnega avtorja.
- **Book (Chapter) Processing Charge (BPC, BCPC):** strošek objave monografije (poglavja) v odprtem dostopu.
- **Preoblikovalna pogodba (Transformative Agreement, tudi Read & Publish Agreement ali Publish & Read Agreement):** pogodba za branje in objavljanje med založnikom in konzorcijem ali institucijo.
- **Vavčer za odprte objave:** ugodnost za brezplačne objave v odprtem dostopu za dopisne avtorje pogodbenih partneric.

Pravne podlage – Slovenija in ERA

Obzorje Evropa (Horizon Europe) 2021 do 2027

[Uredba \(EU\) 2021/695](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013

Slovenija

Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (Uradni list RS, št. [49/22](#))

- [Akcijski načrt za odprto znanost](#) za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav v okviru Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30)

Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. [186/21 in 40/23](#))

Uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. [59/23](#))

Obzorje Evropa – odprta dostopnost rezultatov raziskav

General Model Grant Agreement

COMMUNICATION, DISSEMINATION, OPEN SCIENCE
AND VISIBILITY (člen 17 in priloga 5)

Dissemination of results

- Open science: open access to scientific publications
 - **Znanstveni članki**
 - **Znanstvene monografije in druga daljša besedila**

- Open science: research data management
- Open science: additional practices

Upoštevati tudi morebitna specifična določila pogodb v okviru drugih programov in mehanizmov!

Open science: open access to scientific publications

The beneficiaries must ensure open access to peer-reviewed scientific publications relating to their results. In particular, they must ensure that:

- at the latest at the time of publication, a machine-readable electronic copy of the published version or the final peer-reviewed manuscript accepted for publication, is deposited in a trusted repository for scientific publications
- immediate open access is provided to the deposited publication via the repository, under the latest available version of the Creative Commons Attribution International Public Licence (CC BY) or a licence with equivalent rights; for monographs and other long-text formats, the licence may exclude commercial uses and derivative works (e.g. CC BY-NC, CC BY-ND) and
- information is given via the repository about any research output or any other tools and instruments needed to validate the conclusions of the scientific publication.

Beneficiaries (or authors) must retain sufficient intellectual property rights to comply with the open access requirements.

Metadata of deposited publications must be open under a Creative Commons Public Domain Dedication (CC 0) or equivalent, in line with the FAIR principles (in particular machine-actionable) and provide information at least about the following: publication (author(s), title, date of publication, publication venue); Horizon Europe or Euratom funding; grant project name, acronym and number; licensing terms; persistent identifiers for the publication, the authors involved in the action and, if possible, for their organisations and the grant. Where applicable, the metadata must include persistent identifiers for any research output or any other tools and instruments needed to validate the conclusions of the publication.

Only publication fees in full open access venues for peer-reviewed scientific publications are eligible for reimbursement.

Odprte objave - nacionalna zakonodaja

Uredba o odprti znanosti (59/23)

II. ODPRTI DOSTOP DO ZNANSTVENIH PUBLIKACIJ

2. člen (zahteve)

ARIS in drugi financerji znanstvenoraziskovalne dejavnosti **iz javnih virov (...)** v okviru pogojev za sofinanciranje, **kadar je to najmanj v višini 50%**, zahtevajo, da izvajalci zagotovijo odprti dostop do digitalnih različic znanstvenih publikacij in drugih rezultatov raziskav, ...

3. člen (izvedba)

- (1) Izvajalci takoj, ko je to izvedljivo, **najpozneje pa ob objavi znanstvene publikacije zagotovijo odprti dostop do te znanstvene publikacije** v skladu s prejšnjim členom, skupaj s pripadajočimi raziskovalnimi podatki in drugimi rezultati raziskav. Odprti dostop se izvede na naslednji način:
 - **strojno berljiva digitalna oblika objavljene različice znanstvene publikacije (VoR) ali recenziranega rokopisa (AAM)**, sprejetega v objavo, sta **shranjena v zaupanja vrednem repozitoriju za znanstvene publikacije**,
 - **omogočen je takojšni odprti dostop** do znanstvene publikacije, shranjene v repozitoriju iz prejšnje alineje.

IV. UPRAVLJANJE AVTORSKIH PRAVIC V SKLADU Z NAČELI ODPRTE ZNANOSTI

6. člen

(upravljanje avtorskih pravic na znanstvenih publikacijah)

- (1) **Avtorske pravice** na znanstvenih publikacijah lahko **avtorji znanstvenih publikacij** ali njihovi delodajalci, kadar so pravice prenesene nanje, **prenašajo naprej na tretje osebe le neizključno**.
- (2) **Avtorji** znanstvenih publikacij ali njihovi delodajalci, kadar so avtorske pravice prenesene nanje na podlagi zakona, **morajo znanstvene publikacije objaviti pod odprto licenco**, ki vsakomur omogoča, da v skladu z načeli znanstvenoraziskovalne etike znanstveno publikacijo prosto uporablja, spreminja in deli (na primer licenci Creative Commons priznanje avtorstva **(CC BY)** in priznanje avtorstva – deljenje pod enakimi pogoji **(CC BY-SA)** ali njima enakovredne).
- (3) **Financerji zahtevi iz prvega in drugega odstavka tega člena vključijo v javne razpise in pogodbe o sofinanciranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti.**

Monografije: CC BY-NC, CC BY-ND

Metapodatki o publikacijah: CC 0

Temeljna določila (povzetek)

- Takoj, ko je to izvedljivo, najpozneje pa ob objavi shranitev in takojšnja odprta dostopnost recenziranih člankov in daljših besedil (npr. monografij) v zaupanja vrednih repozitorijih.
- Zamik dostopnosti celotnega besedila (embargo) v repozitoriju ni dopusten.
- Avtorji ali njihovi delodajalci morajo ostati imetniki materialnih avtorskih pravic na odprtodostopnih publikacijah in dovoljenje za nadaljnjo uporabo označevati z najnovejšimi licencami Creative Commons (CC) ali njim enakovrednimi: na člankih s CC BY 4.0, na monografijah in drugih daljših besedilih s CC BY-NC 4.0 ali CC BY-ND 4.0.
- Plačilo stroškov (APC) za odprte objave v hibridnih revijah NI UPRAVIČEN STROŠEK iz pogodbe o financiranju!

Možne poti do odprtih objav

Izvajalci lahko članke objavijo na kakršen koli način, ki omogoča izpolnjevanje obveznosti takojšnje odprtosti.

Odprtodostopna objavljena založnikova različica:

- v zlatih revijah oz. revijah, ki so v celoti odprte brez naročnine za branje,
- na založniških platformah za odprte objave (npr. Open Research Europe),
- v hibridnih, naročniških revijah, v katerih so odprto dostopni le tisti članki, za katere avtorji plačajo APC.

Zaprta objava, dostopna samo naročnikom revije:

- v hibridnih, naročniških revijah – odprto dostopnost izvajalci zagotovijo s shranitvijo končnega, recenziranega rokopisa (AAM), sprejetega v objavo, v repozitorij – pogosto omenjeno kot „zelena pot“!

Ne glede na uporabljeno pot, morajo izvajalci zagotoviti odprto dostopnost s shranitvijo ustrezne različice članka v repozitoriju!

Upravičeni stroški - nacionalna zakonodaja

Uredba o odprti znanosti (59/23)

VI. STROŠKI ZNANSTVENORAZISKOVALNEGA DELA V SKLADU Z NAČELI ODPRTE ZNANOSTI

9. člen

(upravičeni stroški)

(1) **Upravičeni stroški** za odprte objave (...) so **stroški odprtega dostopa** do znanstvenih publikacij v **odprtodostopnem znanstvenem založništvu** (če so odprto dostopne celotne znanstvene revije, založniške platforme in monografije) ter stroški ravnanja s povezanimi raziskovalnimi podatki in drugimi rezultati raziskav, ...

(2) **Stroške iz prejšnjega odstavka krijejo financerji ali raziskovalne organizacije** (na primer z vavčerji za stroške priprave članka za odprti dostop (...), z namenskimi javnimi razpisi za kritje stroškov odprtega dostopa, s sklenjenimi pogodbami med financerji in raziskovalnimi organizacijami o izvajanju znanstvenoraziskovalne dejavnosti).

(3) **Stroški objave odprtodostopnih znanstvenih člankov v naročniških revijah (tako imenovani hibridni model znanstvenega založništva) niso upravičeni stroški.**

(5) Stroške iz tega člena financer podrobneje določi v pogodbi o sofinanciranju.

Aktivnosti ARIS za kritje stroškov odprtih objav:

- **sofinanciranje konzorcijev JRO preko razpisa za (so)financiranje nakupa mednarodne znanstvene literature: preoblikovalne pogodbe z vavčerji za brezplačne objave,**
- **vsakoletni Javni razpis za povračilo stroškov znanstvenih objav v odprtem dostopu (prilagodljivost razpoložljivim sredstvom – merila): možnosti povračil tudi za objave v hibridnih revijah,**
- **sledi načelom KOAlicije S, združenja različnih financerjev (članica od ustanovitve leta 2018).**

Ali Uredba 59/23 in Obzorje Evropa prepovedujeta objave v hibridnih revijah?

Niti Uredba 59/23 niti zahteve Obzorja Evropa ne prepovedujejo objav v hibridnih revijah, ne dovoljujejo pa individualnega plačila APC-jev iz projektnih sredstev.

Objave v okviru preoblikovalnih pogodb so velika prednost za raziskovalce, ker:

- Lahko objavijo v hibridni reviji (odprtost pokrije nabavni konzorcij oz. JRO kot član konzorcija).
- Raziskovalci s tem nimajo dodatnega dela.
- Ekonomičnost oz. vzdržna cena APC-jev.
- Preprečujemo dvojno zaračunavanje (double dipping).

Konzorciji: zagotavljanje ugodnosti pri odprtem objavljanju

Konzorcij neformalno združuje zainteresirane institucije, ki s sodelovanjem, skupnimi aktivnostmi in skupnimi viri dosežejo ugodnejše pogoje v licenčnih pogodbah z založniki tuje znanstvene literature.

Preoblikovalne pogodbe (Transformative Agreements) so pogodbe za servise naročniških, hibridnih revij, ki poleg branja vsebin zagotavljajo tudi določeno (včasih lahko neomejeno) kvoto vnaprej plačanih APC-jev, ki jih koristijo raziskovalci s članic konzorcijev.

Pogosto govorimo o Read & Publish ali Publish & Read pogodbah.

Konzorciji CTK

- CTK upravlja več konzorcijev oziroma pogodb z založniki revij,
- **šest pogodb pa poleg branja vključuje tudi ugodnosti pri objavljanju v odprtem dostopu – specifični pogoji, odvisni od založnika:**
 - dostopnost vsebin: celoten paket ali izbor, določeno časovno obdobje..., obveznost ohranjanja naročnin, doplačila za e-dostop, trajni dostop do kupljenih vsebin ...,
 - možnosti objavljanja: celoten paket ali izbor naslovov, samo naročniške, hibridne ali tudi odprtodostopne revije, vrsta ugodnosti za avtorje.
- 28 članic konzorcijev

Podrobni opisi in povezave do informacij na straneh založnikov na <https://www.ckk.uni-lj.si/konzorciji-ckk/>.

Elsevier (ScienceDirect)

Pogodba za obdobje 2022 – 2024

- Branje: okrog 2.000 naročniških revij v ScienceDirect Freedom Collection in preko 1.300 zlatih revij
- **Brezplačno objavljanje: 1.645 hibridnih revij**
(izvzete revije Cell Press, Lancet, revije združenj, naročniške ...)

UGODNOSTI za dopisne avtorje s članic konzorcija	2022	2023	2024
Vavčerji za objave v OD v hibridnih revijah	250	380	500
POPUST na redno ceno APC za objave v zlatih revijah in v hibridnih revijah po porabljeni kvoti vavčerjev	20%	10%	/

Leta 2024 kvota vavčerjev predvidoma zadošča za 95-100% potreb konzorcija!

- **Število vavčerjev je omejeno:** delitev med članicami konzorcija glede na finančni vložek in potrebe po objavah (povprečje 2018-2021)
- POGOJI za uporabo vavčerja:
 - članek je SPREJET v objavo v letu 2024,
 - **dopisni avtor** oz. avtor, ki odda članek v založnikov sistem, prihaja z ene od institucij konzorcija,
 - identifikacija:
 - a) pravilna navedba avtorjeve institucije,
 - b) navedba elektronskega naslova z institucionalno domeno (npr. @XX.uni-lj.si),
 - *Case reports, Data in Briefs, Full-length articles, Micro-articles, Original software publication, Practice guidelines, Protocols, Review articles, Replication studies, Short communications, Short surveys, Video articles*
- Uporabo vavčerja potrdi kontaktna oseba institucije (15 dni od zahteve avtorja).
- [Find a participating journal](#) – založnikova stran za preverjanje, ali je izbrana hibridna revija uvrščena na seznam upravičenih za koriščenje vavčerja.

Dopisni avtor že v fazi oddaje članka v založnikov sistem dobi informacijo o obstoju konzorcijske pogodbe, ki mu omogoča brezplačno objavo v odprtem dostopu.

Njegova odločitev oz. izbira v tej fazi ni obvezujoča!

i These are the available publishing options.
If the journal accepts your article, you can change your mind about these options.
Note: editors and reviewers can only see your selection after acceptance.

Gold Open Access

☐ Publish as an Open Access article

"Make my final published article available to everyone upon acceptance.

As a corresponding author affiliated with **Slovenian Academy of Sciences and Arts**, I have the opportunity to publish open access.

As there is an **agreement in place between Slovenian universities (CTK Consortium) and Elsevier** to cover the APC (Article Publishing Charge), I do not have to pay an APC if:
- My institute approves using the agreement funds to pay the APC
- The journal accepts my article by 31st December

The **agreement between the Slovenian universities (CTK Consortium) and Elsevier** is valid from 1st January – 31st December."

To pay on acceptance

i Only applicable if article accepted

	Price
Ⓢ APC	2.810,00 EUR
Institutional Agreement Discount	
Ⓜ	-2.810,00
Ⓜ To pay (on validation)	0,00

Subscription

☐ Publish as a subscription article

I will publish my article subscription, making my final published article immediately available to journal subscribers, and to other groups as part of **Elsevier's programs**.

ELSEVIER

Rights and Access

Avtor naj izbere ustrezno licenco → praviloma CC BY (Uredba 59/23).

**2022:
le 38% odprtodostopnih
člankov pod licenco CC BY,
ostali CC BY-NC-ND ali
CC BY-NC (omejevalna
politika nekaterih revij!).**

Select your user license

Please select your license. If you need to comply with a mandated license and the mandated license is not listed below, please visit our [Support Hub](#) for additional help.

☒ CC BY 4.0

A license to permit readers to share and adapt your article for any purpose, even commercially.

[Read more about CC BY 4.0](#)

☐ CC BY-NC-ND 4.0

A license to permit readers to share all or part of your article in any medium or format for non-commercial purposes. Permission from Elsevier is required for the distribution of derivative versions of the article or for commercial use.

[Read more about CC BY-NC-ND 4.0](#)

[Previous](#)

[Save and Continue >](#)

Wiley (Wiley Online Library)

Pogodba za obdobje 2022 – 2024

- Branje: okrog 1.400 naročniških revij in preko 500 zlatih revij
- **Brezplačno objavljane: 1.332 hibridnih revij**
 (izvzete revije združenj, naročniške revije ...)

UGODNOSTI za dopisne avtorje s članic konzorcija	2022	2023	2024
Vavčerji za objave v OD v hibridnih revijah	125	131	131 + ?
POPUST na redno ceno APC za objave v hibridnih revijah po porabljeni kvoti vavčerjev	10%	10%	10%

Kvota trenutno zadošča za potrebe konzorcija, v letu 2022 porabljenih le 79 vavčerjev.

- **Število vavčerjev je omejeno:** delitev med članicami konzorcija glede na finančni vložek in potrebe po objavah (povprečje 2018-2021)
- POGOJI za uporabo vavčerja:
 - članek je SPREJET v objavo v letu 2024,
 - **dopisni avtor** oz. avtor, ki odda članek v založnikov sistem, prihaja z ene od institucij konzorcija,
 - identifikacija:
 - a) pravilna navedba avtorjeve institucije,
 - b) navedba elektronskega naslova z institucionalno domeno (npr. @XX.uni-lj.si),
 - *Case Study, Commentary, Data Article, Education, Lecture, Method and Protocol, Perspective, Practice and Policy, Rapid Publication, Research Article, Review Article, Short Communication, Technical Note*
- Uporabo vavčerja potrdi kontaktna oseba institucije (10 delovnih dni od zahteve avtorja).
- [Wiley`s hybrid journals](#) – ažurni seznam hibridnih revij, v katerih lahko dopisni avtorji koristijo vavčerje.

Manage this article

International Journal for Numerical Methods in Biomedical Engineering

Test article

DOI: 10.1002/cnm.4414

Status: In Production

⚠ Required Actions

Sign license

Please sign your license for your article to be published.

[Continue Signing License](#) →

Review Open Access eligibility

Article is eligible for Open Access through your institution at no fee

Wiley has an agreement with your institution, Karolinska Institutet, to cover eligible open access article publication charges (APCs) for their affiliated authors. Visit our [Biotam](#) page to find out what type of APC coverage is available from your institution.

[Select open access at no additional charge](#) →

Publication History

Accepted
January 26, 2021

In Production
See required actions for next step

Help with this article

For help with your license or ordering open access, please visit our [FAQ page](#) or start a chat with Customer Support by clicking the Help icon below.

Potrebno je dopolniti podatke o:

- dopisnem avtorju,
- dopisnem avtorju, ki vodi oddajo članka v založnikovem sistemu,
- podatke o financerjih, afiliacijah avtorjev.

Nato potrditi:

- ustrezno izbiro za ohranitev avtorskih pravic,
- objavo članka v odprtem dostopu,
- izbrati licenco v skladu z zahtevami navedenega financerja (CC BY) in politiko revije.

Sledi podpis pogodbe o objavi.

Springer Nature (Springer Link in Nature Academic journals)

Pogodba za obdobje 2023 (možnost podaljšanja do 2025)

- Branje: okrog 2.400 naročniških revij in pribl. 600 zlatih revij (založbe ADIS, Palgrave Macmillan in Academic journals na Nature.com)
- **Brezplačno objavljane: 2.084 hibridnih revij**
(izvzete revije združenj, naročniške revije Pleiades Press ...)

UGODNOSTI za dopisne avtorje s članic konzorcija	2023	2024	2025
Vavčerji za objave v OD v hibridnih revijah	155	168	182

Predvidoma bo kvota vavčerjev v letu 2025 zadoščala za 90-100% potreb konzorcija.

- **Število vavčerjev je omejeno:** delitev med članicami konzorcija glede na finančni vložek in potrebe po objavah (povprečje 2018-2021)
- **POGOJI za uporabo vavčerja:**
 - članek je **SPREJET** v objavo v letu 2024,
 - **dopisni avtor** oz. avtor, ki odda članek v založnikov sistem, prihaja z ene od institucij konzorcija,
 - identifikacija:
 - a) pravilna navedba avtorjeve institucije,
 - b) navedba elektronskega naslova z institucionalno domeno (npr. @XX.uni-lj.si),
 - c) IP naslov,
 - *Original Paper, Review Paper, Brief Communication, Continuing Education*
- Uporabo vavčerja potrdi kontaktna oseba institucije (3 + 4 delovne dni od zahteve avtorja).
- [Eligible journals](#) - založnikova stran za preverjanje, ali je izbrana hibridna revija uvrščena na seznam upravičenih za koriščenje vavčerja.

Publishing and rights

Confirm your eligibility status

Thank you for confirming your institution or university. Based on your selection, you have been identified as affiliated to the institution or university below.

Open access at no cost to you

You have identified yourself as affiliated with the University of Edinburgh. The agreement between your institution and Springer Nature enables you to publish your article open access at no cost to you.

On www.springernature.com/openinstitutions you will find specific information on the agreement.

Next

► No, I want to publish my article without open access

Is University of Edinburgh not your institution or university?

Change institution

Your article

Corresponding author (you)
Charles Darwin

Title
The zoology of the voyage of H.M.S. Beagle

DOI
10.1010/3452035457045

Article type
Original Paper

Journal
Journal of Research

Publishing and rights

Check your answers

Institution or University: University of Edinburgh [Change](#)
We have an agreement with this institution to pay some, or all, of your APC.

Journal partner: International Climate Change Research and Information [Change](#)
You have selected this journal partner to pay some, or all, of your APC if an institution cannot pay.

Your message:
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.
Suspendisse egetas tortor quis erat fringilla dictum. Nisi
fringilla aliquet dictum. Curabitur hendrerit eu lacus sed varius.
[Show more](#)

What happens next?

- We'll contact organisations you selected and confirm if they'll pay some, or all, of the APC.
- We'll email you once we know (normally within 5 days)
- Then you can continue with publishing your article

Submit for approval

Your article

Corresponding author (you)
Charles Darwin

Title
The zoology of the voyage of H.M.S. Beagle
DOI
10.1010/3452035457045

Article type
Original Paper
Journal
Journal of Research

Dopisni avtor na portalu za oddajo:

- izbere državo,
- vidi informacijo o redni ceni APC,
- izbere svojo afiliacijo in, če pripada članici konzorcija, vidi informacijo o možnosti koriščenja vavčerja za odprtodostopno objavo pod licenco CC BY,
- sledi podpis pogodbe o objavi.

American Chemical Society

Pogodba za obdobje 2023 – 2024

- Branje: 66 naročniških revij in 15 zlatih revij
- **Brezplačno objavljane: vse revije – hibridne in zlate!**

UGODNOSTI za dopisne avtorje s članic konzorcija	2023	2024
Vavčerji za objave v OD v hibridnih in zlatih revijah	73	Izračun glede na vrednost pogodbe

- POGOJI za uporabo vavčerja: enaki prvim trem pogojem ostalih konzorcijskih.
- Uporabo vavčerja potrdi kontaktna oseba konzorcija CTK.
- Med postopkom se mora avtor še dodatno registrirati v Copyright Clearance Center (identifikacija avtorjeve institucije).

Kvota vavčerjev vsa leta presega dejanske potrebe konzorcija – ni delitve med institucijami!

Royal Society of Chemistry

Pogodba za obdobje 2023

- Branje: 37 naročniških revij in 15 zlatih revij
- **Brezplačno objavljane: 37 hibridnih revij!**

UGODNOSTI za dopisne avtorje s članic konzorcija	2023
Vavčerji za objave v OD v naročniških, hibridnih revijah	neomejeno
POPUST na redno ceno APC: za objave v zlatih revijah	15%

- POGOJI za uporabo vavčerja: enaki prvim trem pogojem ostalih konzorcijev.
- **Enostaven postopek, uporabo vavčerja upravlja založnik, kontaktna oseba institucije nima vloge potrjevanja, prejme pa periodična poročila o koriščenju oz. objavah.**

IOP Publishing (IOP Science)

Pogodba za obdobje 2022 – 2024

Ni konzorcij – pogodba samo za UL!

- Branje: 75 naročniških revij in 29 zlatih revij
- **Brezplačno objavljane: 56 hibridnih revij** (izvzete revije združenj, naročniške revije ...)

Preoblikovalno pogodbo z IOPP ima tudi IJS, vključuje hibridne in zlate revije na seznamih A, B, C in D. Več informacij na [spletni strani IOP Science](#) oz. v znanstveno informacijskem centru IJS.

UGODNOSTI za dopisne avtorje z UL	2022	2023	2024
Vavčerji za objave v OD v hibridnih revijah	neomejeno	neomejeno	neomejeno

- Avtorji lahko preverijo, ali je izbrani naslov uvrščen na seznam A, B ali C upravičenih revij za koriščenje vavčerja na povezavi
<https://publishingsupport.iopscience.iop.org/questions/eligible-journals-transformative-agreements/>

- POGOJI za uporabo vavčerja:
 - članek je SPREJET v objavo v letu 2024,
 - na rokopisu je naveden le **1 dopisni avtor**, ki ima v času oddaje članka status zaposlenega, raziskovalca (stalni, začasni, na obisku) ali študenta,
 - identifikacija:
 - a) pravilna navedba avtorjeve institucije,
 - b) navedba elektronskega naslova z institucionalno domeno (npr. @XX.uni-lj.si),
 - *research paper, special issue paper, letter, review article.*
- Uporabo vavčerja upravlja založnik:
 - ✓ *upravičeni članki bodo objavljeni pod licenco CC BY!*
 - ✓ *Avtor lahko v 5 dneh od prejema obvestila pisno zavrne objavo v OD!*
 - ✓ *Založnik ni dolžan spreminjati statusa objave za nazaj (naročniška v odprtodostopno)!*
 - ✓ *Kakršni koli dodatni stroški objave (razen APC) se zaračunajo dopisnemu avtorju!*
- **Kontaktne osebe institucije nima vloge potrjevanja**, prejme pa poročila o realizaciji!

Izpolnitev odprtosti objav v revijah izven preoblikovalnih pogodb

Uredba o odprti znanosti (59/23)

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

(prehodna upravičenost začasne nedostopnosti vsebine znanstvenih člankov)

Ne glede na določbe 3. člena te uredbe lahko izvajalci **v obdobju dveh let od začetka veljavnosti te uredbe** v utemeljenih primerih, ki jih morajo obrazložiti financerju, znanstvene članke **objavijo v naročniških revijah in odprti dostop zagotovijo s shranitvijo** recenziranega rokopisa v repozitorij **z začasno nedostopnostjo vsebine recenziranega rokopisa v repozitoriju**, ki ne sme biti **daljša od dvanajstih mesecev** od datuma objave znanstvenega članka **za družboslovne in humanistične vede** oziroma **od šestih mesecev za druge vede**.

15. člen

(prehodna upravičenost stroškov odprtega dostopa v naročniških revijah, tako imenovani hibridni model znanstvenega založništva)

Financerji znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz javnih virov lahko ne glede na tretji odstavek 9. člena te uredbe **še največ dve leti od uveljavitve te uredbe sofinancirajo odprti dostop do člankov v naročniških revijah, in sicer v naslednjih primerih:**

- v okviru **preoblikovalnih pogodb**, za branje revij in odprtodostopno objavljanje v teh revijah,
- če **javna raziskovalna organizacija ni članica skupine JRO** (konzorcija) za preoblikovalne pogodbe,
- če **zmanjka vavčerjev za APC**, ki so bili pridobljeni s preoblikovalnimi pogodbami,
- če **naročniške revije niso del preoblikovalnih pogodb** (na primer kadar preoblikovalna pogodba z založnikom ni sklenjena (...zaradi različnih razlogov)).

Zaprta objava v „naročniški“, hibridni reviji

Zagotovitev odprtosti – „zelena pot“:

- **shranitev AAM** v repozitorij najkasneje ob objavi,
- **problematično:** časovni zamik odprtosti, nosilec avtorske pravice, pravice uporabe (licence)?

Primeri:

The Institute of Electric and Electronic Engineers (IEEE): avtorji lahko upoštevajo specifične zahteve financerjev glede časovnega zamika odprte dostopnosti celotnega besedila (redni embargo je 24 mesecev), uporaba licenc CC pa ni dovoljena (gre za prosti dostop!).

Nature.com: velja 6 mesečni embargo, različici v repozitoriju ni dovoljeno dodajati katere koli CC licence (gre za prosti dostop!).

The American Association for the Advancement of Science (AAAS)

- The *Science* family journals (5) are subscription-based and have green open access policies.....**authors of peer-reviewed research may now place their accepted manuscript in a repository of their choice immediately upon publication.**
- **Authors of peer-reviewed research articles who are required to do so by their funder or employer may place a CC BY license on their accepted manuscript. cOAlition S-funded authors may place a CC BY license or a CC BY-ND license on their accepted manuscript.** (The cOAlition S policy, first introduced in a trial period in 2021, applies to any peer-reviewed research submitted to the *Science* family subscription journals on or after 1 January, 2021 that is funded by those cOAlition S organizations indicating adoption of the **Plan S Rights Retention Strategy** (*strategija ohranjanja avtorskih pravic*). See here: <https://www.coalition-s.org/plan-s-funders-implementation/>.)

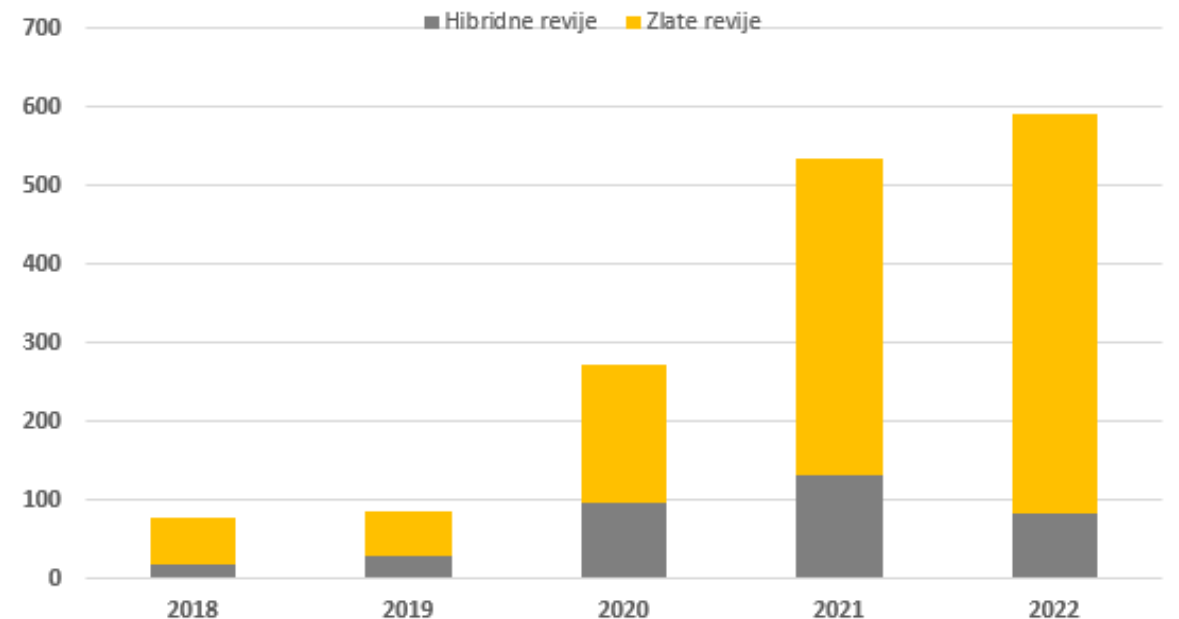
cOAlition S organisation (funder)	Launch date for implementing Plan S-aligned OA policy	Application of Plan S principles	Rights Retention Strategy	Support the payment of fair and reasonable APCs in Transformative Journals
European Commission (Horizon Europe Framework Programme)	1 st January 2021	All new funding calls opened after 1/1/2021	The EC policy – as per the Horizon Europe Model Grant Agreement – includes a prior obligation for its beneficiaries which is aligned with the Rights Retention Strategy	No
Slovenian Research and Innovation Agency	1 st January 2021	Adoption to follow	Adoption to follow	Yes

Izvajalci na EC programih DA, izvajalci s sofinanciranjem ARIS – ŠE NE?

Javni razpis ARIS za povračilo individualno plačanih APC-jev

- Vsakoletni razpis ARIS, ki je zasnovan prilagodljivo – kriteriji in merila: navedba financiranja ARIS, objava A`...
- Možnost sofinanciranja različnih vrst objav, tudi hibridnih, v primerih, ko avtor nima možnosti objave v okviru preoblikovalnih pogodb.

Število povrnjenih APC glede na model izhajanja revij

Spletna stran ARIS: Rezultati razpisov in pozivov

Ustreznost revij za objavljanje v skladu z zahtevami financerjev

Orodje [Journal Checker Tool](#) (KOAlacija S)

JOURNAL CHECKER TOOL

Which publishing options are supported by your funder's OA policy?

JOURNAL

MY FUNDER

MY INSTITUTION

Lab Animal (Springer Science and Business Media LLC), ISSN

+

Slovenian Research Agency (ARRS)

+

University of Ljubljana, Slovenia (ROR:05njb9z20)

=

The following publishing options are aligned with your funder's OA policy.

TRANSFORMATIVE AGREEMENT

The corresponding author of the submitted article must be based at an institution within this transformative agreement for it to provide a route to compliance

Other conditions may also be in place around publishing through this agreement.

[Make sure to read this information.](#)

Lab Animal is part of a transformative agreement between Springer Science and Business Media LLC and University of Ljubljana which expires on 2025-12-31

VAVČER za dopisne avtorje članic konzorcija:

upravljavci konzorcijev (in založniki) sporočajo razvijalcem JCT naslove upravičenih revij za brezplačne objave v odprtem dostopu!

Politike založnikov in zagotavljanje odprtega dostopa

[Sherpa Romeo](#): prikaz politik odprtega dostopa založnikov z vsega sveta s povzetki avtorskih pravic založnikov in politik arhiviranja v odprtem dostopu po posameznih naslovih revij

Sherpa Romeo

[About](#)
[Search](#)
[TJ List](#)
[Statistics](#)
[Help](#)
[Support Us](#)
[Contact](#)
[Admin](#)

ACS Catalysis

Publication Information

Title	ACS Catalysis [English]
ISSNs	Electronic: 2155-5435
URL	http://pubs.acs.org/page/accacs/about.html
Publishers	American Chemical Society [Society Publisher]
TJ Status	Plan S Approved Jisc Approved

Publisher Policy

Open Access pathways permitted by this journal's policy are listed below by article version. Click on a pathway for a more detailed view.

Published Version [pathway a]	£	📄	⌚ None	🔓 CC BY	☁️ PMC	+
	📁 Any Website, Journal Website, +2					
Published Version [pathway b]	£	⌚ 12m	🔓 CC BY	☁️ PMC	✍️	+
	📁 Any Website, Journal Website, +3					
Accepted Version	!	⌚ 12m	☰	✍️		+
	📁 Non-Commercial Institutional Repository, Non-Commercial Subject Repository, +3					
Submitted Version	⌚ None	☰				+
	📁 Subject Repository, ChemRxiv, bioRxiv, arXiv, +1					

časovni zamik: znižani APC

Odprtodostopno založništvo

- Založniki: BioMed Central, Copernicus Publications, Dove Medical Press, Frontiers, Hindawi, MDPI, PLOS ...
- Možni scenariji: pogodba z vnaprej plačano kvoto objav ali sprotno plačevanje APC (individualno), večinoma gre za popuste na kataloško ceno.
- Trenutno sklenjene pogodbe:
 - Frontiers – konzorcij 17 institucij, 10% popust
 - MDPI – posamezne institucije (UL, UM, KI...), 10% popust

Upravičen strošek iz projekta ALI prijava na razpis ARIS za povračilo stroškov APC!

Odprtodostopne revije: [DOAJ](#) (zanesljiv imenik za iskanje kakovostnih revij)

The screenshot shows the DOAJ website interface. At the top is a dark navigation bar with the DOAJ logo (three orange squares) and the text "DOAJ OPEN GLOBAL TRUSTED". To the right of the logo are links for "SUPPORT", "APPLY", and "SEARCH". Below this bar is a secondary navigation bar with links for "SEARCH", "DOCUMENTATION", "ABOUT", and "LOGIN". The main content area has the heading "DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS" and "Find open access journals & articles.". Below this is a search section with radio buttons for "Journals" (selected) and "Articles", a search input field, a dropdown menu set to "In all fields", and a yellow "SEARCH" button. At the bottom, there are five statistics displayed in a row, each with a vertical line separator. The statistics are: 80 LANGUAGES, 135 COUNTRIES REPRESENTED, 13,423 JOURNALS WITHOUT APCs (highlighted with a red border), 19,919 JOURNALS (highlighted with a black border), and 9,330,302 ARTICLE RECORDS. The background of the statistics section features large, overlapping green and grey circles.

DOAJ OPEN GLOBAL TRUSTED

SUPPORT ▾ APPLY ▾ SEARCH 🔍

SEARCH ▾ DOCUMENTATION ▾ ABOUT ▾ LOGIN →

DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS

Find open access journals & articles.

☒ Journals ☐ Articles

In all fields ▾ **SEARCH**

80 LANGUAGES	135 COUNTRIES REPRESENTED	13,423 JOURNALS WITHOUT APCs	19,919 JOURNALS	9,330,302 ARTICLE RECORDS
-----------------	---------------------------------	------------------------------------	--------------------	------------------------------

Open Research Europe (ORE)

- [Odprtodostopna založniška platforma Evropske komisije](#)
- Brezplačna objava odprtodostopnih člankov iz projektov **Obzorje 2020**, **Obzorje Evropa** in **Euratom**

An official website of the European Union | How do you know? ▾

 European Commission

Search Search

Research and Innovation

Open Research Europe

[Browse](#) [Gateways & Collections](#) [How to Publish ▾](#) [About ▾](#) [Resource Hub ▾](#) [Blog](#) [Sign in](#)

Open Research Europe

Open Research Europe is an open access publishing venue for European Commission-funded researchers across all disciplines, with no author fees.

Accelerate the impact of your research with rapid publication, open peer review, and indexing in databases such as Scopus and PubMed.

[Submit your Research](#) [How it works](#)

F1000

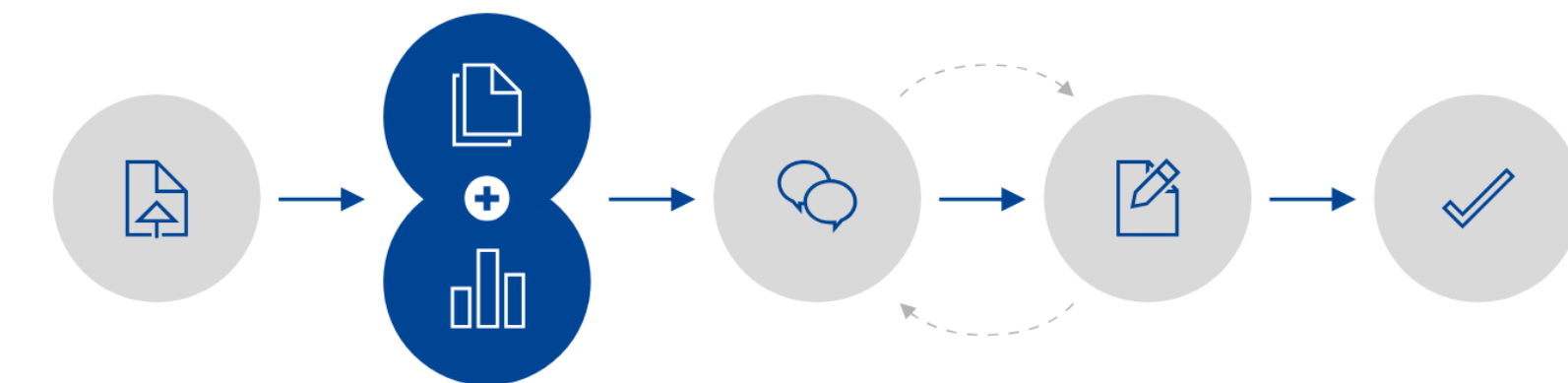
Subject Areas | [Browse all >](#)

Agricultural and veterinary sciences	Engineering and technology	Humanities and the arts
Medical and health sciences	Natural sciences	Social sciences

[Stay informed](#) +

Objava v ORE)

Our Publishing Process

Article Submission

Submission is via a single-page submission system. The in-house editorial team carries out a comprehensive set of prepublication checks to ensure that all policies and ethical guidelines are adhered to.

Publication & Data Deposition

Once the article has passed the prepublication checks, a fully typeset version is published with a DOI, enabling immediate viewing and citation, as well as indexing in Google Scholar. Once the article is published, it cannot be sent to another journal for publication.

Open Peer Review & Article Revision

Expert reviewers are selected and invited, and their reviews and names are published alongside the article, together with the authors' responses and comments from registered users.

Send to Indexers & Repositories

Authors are encouraged to publish revised versions of their article. All versions of an article are linked and independently citable. Articles that pass peer review are indexed in external databases such as PubMed, Scopus, and Google Scholar.

- Avtorji obdržijo avtorske pravic, nadaljnja uporaba pod licencami Creative Commons (CC BY),
- ORE privzeto shranjuje objavljene članke (VoR) v splošni repozitorij Zenodo, lahko pa jih shranijo tudi avtorji, npr. v institucionalni repozitorij.

Odprteobjave.si

Odprte objave

[Domov](#)

[Politike in zahteve financerjev](#)

[Možnosti odprtega objavljanja](#)

[Nezaupanja vredne založniške prakse](#)

[Izbira revije za objavo](#)

[Navodila](#)

[Kontakt](#)

Odprte objave

Informacije o možnostih odprtih objav znanstvenih del v znanstvenih revijah.

Na portalu odprteobjave.si najdete informacije o različnih možnostih odprtih objav znanstvenih del v znanstvenih revijah glede na zahteve [Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti](#) ter glede na zahteve financerjev v Evropskem raziskovalnem prostoru. Seznajte se lahko s politikami financerjev, z načini znanstvenih objav v odprtem dostopu, kot tudi z ne-zaupanja vrednimi praksami nekaterih založnikov mednarodne znanstvene literature. Portal je trenutno v pilotni izvedbi in ga bomo sproti izpopolnjevali. Z veseljem bomo pri tem upoštevali tudi vaše pripombe.

Pripravili smo [seznam znanstvenih revij](#), ki so dostopne v okviru tako imenovanih preoblikovalnih pogodb, kjer so konzorciji poleg branja vnaprej plačali tudi vavčerje za odprte objave. V seznamih najdete informacije o upravičenih uporabnikih kot tudi okvirno število vavčerjev za odprte objave. Portal vsebuje tudi iskalnik po seznamih odprtodostopnih revij v [DOAJ](#), ki je najboljše zbirka odprto dostopnih znanstvenih revij s transparentnimi kriteriji preverjanja verodostojnosti in kakovosti. S tem iskalnikom lahko poiščete primerno revijo za vašo objavo v tako imenovanih zlatih in pa diamantnih revijah.

<https://odprteobjave.si/>

Hvala za pozornost!

